ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 15ης Μαΐου 1997 *

Στην υπόθεση Τ-175/96,

Georges Berthu, βουλευτής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενος από τον Alexandre Varaut, δικηγόρο Παρισιού,

προσφεύγων,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης από τον Ulrich Wölker, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της «αποφάσεως» της Επιτροπής που περιέχεται σε πρόταση κανονισμού, υποβληθείσα στο Συμβούλιο στις 16 Οκτωβρίου 1996, «σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την καθιέρωση του ευρώ» [COM(96) 499 τελικό],

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. Bellamy, Πρόεδρο, A. Καλογερόπουλο και J. Azizi, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

Το ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 16 Οκτωβρίου 1996, η Επιτροπή υπέβαλε μια «πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την καθιέρωση του ευρώ» [COM(96) 499 τελικό, στο εξής: πρόταση κανονισμού].

2 Η Επιτροπή, επικαλούμενη το γεγονός ότι κατά τη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Μαδρίτη στις 15 και 16 Δεκεμβρίου 1995 αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, «να ονομαστεί το ευρωπαϊκό νόμισμα "ευρώ"» και ότι το όνομα αυτό «θα χρησιμοποιείται αντί του γενικού όρου "ECU" που χρησιμοποιείται στη συνθήκη για την ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα» (βλ. δεύτερη αιτιολογική σκέψη της προτάσεως κανονισμού), συμπεριέλαβε στην πρόταση κανονισμού ένα άρθρο 2, σύμφωνα με το οποίο:

«1) Από την 1. 1. 1999 κάθε αναφορά στο ECU που περιέχεται σε μία νομική πράξη, όπως αυτό περιγράφεται στο άρθρο 109 Z της Συνθήκης και στον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) 3320/94, αντικαθίσταται από αναφορά

στο ευρώ με αναλογία 1 ευρώ προς 1 ECU. Οι αναφορές μιας νομικής πράξης στο ECU χωρίς τον ορισμό αυτό θεωρούνται αναφορές στο ECU όπως προβλέπεται στο άρθρο 109 Ζ ΕΚ και στον κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) 3320/94.»

3 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο προσφεύγων, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Νοεμβρίου 1996, άσκησε προσφυγή βάσει του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής, που περιέχεται κατ' αυτόν στην πρόταση κανονισμού.

4 Με υπόμνημα που πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 20 Δεκεμβρίου 1996, η Επιτροπή υπέβαλε ένσταση απαραδέκτου, βάσει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, επί της οποίας ο προσφεύγων κατέθεσε τις παρατηρήσεις του στις 17 Φεβρουαρίου 1997.

Αιτήματα των διαδίκων

5 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει παραδεκτή την προσφυγή·

— να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση.

6 Με την ένσταση απαραδέκτου, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει απαράδεκτη την προσφυγή·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

7 Με τις παρατηρήσεις του επί της ενστάσεως απαραδέκτου, ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την ένσταση απαραδέκτου που υπέβαλε η Επιτροπή·

— επικουρικώς, να εξετάσει την ένσταση απαραδέκτου μαζί με την ουσία της υποθέσεως.

Επί του παραδεκτού

Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

8 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη λόγω του ότι, αφενός, η πρόταση κανονισμού που υπέβαλε στο Συμβούλιο δεν συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί υπό την έννοια της σχετικής νομολογίας και, αφετέρου, ότι, ακόμη και αν αυτό δεν ευσταθούσε, η πράξη αυτή

εν πάση περιπτώσει δεν αφορά τον προσφεύγοντα άμεσα και ατομικά υπό την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, οπότε και για τον λόγο αυτό η προσφυγή του είναι απαράδεκτη.

9 Όσον αφορά, πρώτον, τη φύση της προσβαλλομένης πράξεως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι μια πρόταση κανονισμού προερχόμενη από αυτήν, μολονότι είναι απαραίτητη για να μπορέσει το Συμβούλιο να λάβει απόφαση, δεν παράγει, καθ' εαυτήν, κανένα δεσμευτικό ή υποχρεωτικό έννομο αποτέλεσμα, υπό την έννοια της σχετικής νομολογίας, δεδομένου ότι το Συμβούλιο είναι ελεύθερο ή να εκδώσει την προτεινόμενη πράξη, με ή χωρίς τροποποιήσεις, ή να μην εκδώσει καμία πράξη.

10 Η Επιτροπή προσθέτει ότι η προσβαλλόμενη πρόταση δεν συνιστά παρά το πρώτο στάδιο μιας διαδικασίας η οποία προορίζεται να καταλήξει στην έκδοση μιας τελικής πράξεως και ότι, ως προπαρασκευαστική πράξη, υποτίθεται ότι θα «εξαφανιστεί» κατά την έκδοση της τελικής πράξεως της οποίας αποτελεί το έρεισμα και, επομένως, δεν συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί.

11 Όσον αφορά, δεύτερον, το αν η πράξη αφορά τον προσφεύγοντα άμεσα και ατομικά, υπό την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι από τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι ο προσφεύγων δεν μπορεί να ισχυρίζεται ότι τον αφορά άμεσα η πρόταση κανονισμού, στο μέτρο που δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα στη νομική του κατάσταση,

12 Επιπλέον, σε περίπτωση που το Συμβούλιο υιοθετήσει την πρόταση κανονισμού, ο προσφεύγων δεν μπορεί, ομοίως, να ισχυριστεί ότι θίγεται η νομική του κατάσταση λόγω ορισμένων ιδιοτήτων που προσιδιάζουν σ' αυτόν ή μιας πραγματικής καταστάσεως που τον χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο

πρόσωπο και ότι εντεύθεν εξατομικεύεται κατά τρόπο ανάλογο με εκείνον του αποδέκτη. Αντιθέτως, όπως και ο ίδιος ο προσφεύγων τόνισε στην προσφυγή του, μια τέτοια πράξη δεν τον αφορά παρά «ως απλό πολίτη όπως και όλους τους άλλους».

13 Τέλος, η Επιτροπή τονίζει ότι, αντίθετα προς τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος, έστω και αν υποτεθεί ότι η πρόταση κανονισμού μπορεί να θίξει την «άσκηση της εθνικής κυριαρχίας των κρατών μελών», αυτό δεν θα μπορούσε, ομοίως, να του προκαλέσει «άμεση και ατομική ζημία», δικαιολογούσα το παραδεκτό της προσφυγής.

14 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η αλλαγή του ονόματος του ευρωπαϊκού νομίσματος από «ECU» σε «ευρώ» τον αφορά ατομικά και άμεσα, καθόσον ως απλός πολίτης πρόκειται όπως και όλοι οι άλλοι να χρησιμοποιεί καθημερινώς, από την 1η Ιανουαρίου 2002, το νέο ευρωπαϊκό νόμισμα.

15 Επιπλέον, αυτή η αλλαγή του ονόματος του ευρωπαϊκού νομίσματος, που πραγματοποιείται κατά παράβαση των διατάξεων της Συνθήκης, θίγει την άσκηση της εθνικής κυριαρχίας κατά τρόπο τόσο σοβαρό ώστε πρέπει να θεωρηθεί ότι του προκαλεί άμεση και ατομική ζημία. Κατά τον προσφεύγοντα, το Ανώτατο Δικαστήριο της Δανίας έκρινε παραδεκτή, στις 12 Αυγούστου 1996, προσφυγή ασκηθείσα από φυσικά πρόσωπα, με την οποία αμφισβήτησαν τη νομιμότητα ορισμένων διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ, για τον λόγο ότι η παραβίαση της εθνικής κυριαρχίας συνιστούσε τόσο σοβαρή ζημία ώστε τελικώς αφορούσε κάθε ένα από τα πρόσωπα αυτά άμεσα και ατομικά. Κατά τον προσφεύγοντα, η νομολογία αυτή, μολονότι βρίσκεται σε επίπεδο διαφορετικό από εκείνο του Δικαστηρίου, θα έπρεπε ωστόσο να μεταφερθεί στο κοινοτικό δίκαιο.

16 Τέλος, ο προσφεύγων εκθέτει ότι, αν το Πρωτοδικείο κρίνει απαράδεκτη την προσφυγή του για τον λόγο ότι η πρόταση κανονισμού δεν συνιστά πράξη δυνάμενη να προσβληθεί υπό την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης, θα ασκήσει την ίδια προσφυγή κατά της τελικής αποφάσεως του Συμβουλίου, σε περίπτωση που αυτό υιοθετήσει την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

17 Σύμφωνα με το άρθρο 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, αν ένας διάδικος το ζητήσει, το Πρωτοδικείο κρίνει επί του απαραδέκτου χωρίς να εισέλθει στην ουσία υπό τις συνθήκες που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου αυτού. Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο, έχοντας διαφωτιστεί επαρκώς από την εξέταση της παρούσας δικογραφίας, φρονεί ότι παρέλκει η διεξαγωγή της προφορικής διαδικασίας.

18 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί αν η πρόταση κανονισμού που η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο στις 16 Οκτωβρίου 1996 συνιστά πράξη υπό την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν η πράξη αυτή αφορά άμεσα και ατομικά τον προσφεύγοντα.

19 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, κατά πάγια νομολογία, για να καθοριστεί αν ένα μέτρο συνιστά πράξη υπό την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, πρέπει να εξεταστεί η ουσία του, καθόσον ο τύπος υπό τον οποίο το μέτρο αυτό ελήφθη είναι, κατ' αρχήν, συναφώς αδιάφορος. Συνιστούν συνεπώς πράξεις ή αποφάσεις δυνάμενες να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως τα μέτρα που παράγουν υποχρεωτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος μεταβάλλοντας κατά τρόπο σαφή τη νομική του κατάσταση. Όσον αφορά, ειδικότερα, πράξεις ή αποφάσεις των οποίων η κατάρτιση πραγματοποιείται σε περισσότερα στάδια, δεν συνιστούν, κατ' αρχήν, πράξεις δυνάμενες να αποτελέσουν αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως παρά μόνο τα μέτρα που καθορίζουν οριστικά τη θέση του οικείου οργάνου κατά το πέρας της διαδικασίας. Επομένως, δεν μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως κατά μέτρων προκαταρκτικών ή αμιγώς προπαρασκευαστικής φύσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψεις 9 και 12, της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 302/87, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 5615, σκέψεις 14 έως 16, της 18ης Μαρτίου 1997, C-282/95 P, Guérin automobiles κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-1503, σκέψη 34, απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 1990, T-64/89, Automec κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-367, σκέψεις 41 έως 42, διάταξη

του Πρωτοδικείου της 30ής Νοεμβρίου 1992, T-36/92, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-2479, σκέψη 43, απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Μαΐου 1996, T-277/94, AITEC κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-351, σκέψη 51).

20 Εν προκειμένω, η πρόταση κανονισμού που η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο, «σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την καθιέρωση του ευρώ», έχει ως νομική βάση το άρθρο 235 της Συνθήκης, το οποίο προβλέπει ότι, «αν ενέργεια της Κοινότητας θεωρείται αναγκαία για την πραγματοποίηση ενός από τους στόχους της στο πλαίσιο της λειτουργίας της κοινής αγοράς και δεν προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη οι προς τον σκοπό αυτόν απαιτούμενες εξουσίες, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομοφώνως τις κατάλληλες διατάξεις».

21 Όπως προκύπτει από τη διάταξη αυτή της Συνθήκης, το Συμβούλιο, προκειμένου να θεσπίσει τις «κατάλληλες διατάξεις» υπό την έννοια της εν λόγω διατάξεως, έχει την ευχέρεια ή να υιοθετήσει, με ή χωρίς τροποποιήσεις, την πρόταση που του υπέβαλε η Επιτροπή ή να αρνηθεί την υιοθέτησή της. Επομένως, η πρόταση της Επιτροπής που εντάσσεται στο πλαίσιο νομοθετικής διαδικασίας διεξαγομένης σε περισσότερα στάδια, δεν συνιστά παρά ενδιάμεση πράξη, ο σκοπός της οποίας είναι αποκλειστικά να προετοιμάσει την έκδοση μιας τελικής πράξεως, ήτοι ενός κανονισμού του Συμβουλίου, χωρίς να καθορίζει οριστικά τη θέση που θα λάβει το Συμβούλιο. Επομένως, μια τέτοια πρόταση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παράγει υποχρεωτικά έννομα αποτελέσματα, υπό την έννοια της προπαρατεθείσας νομολογίας (βλ. ανωτέρω σκέψη 19).

22 Επομένως, η πρόταση κανονισμού που υπέβαλε η Επιτροπή στο Συμβούλιο δεν μπορεί να θεωρηθεί πράξη δυνάμενη να προσβληθεί, υπό την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης, και η παρούσα προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη χωρίς να χρειάζεται να εξεταστεί το έτερο των επιχειρημάτων της Επιτροπής ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν αφορά ούτε άμεσα ούτε ατομικά τον προσφεύγοντα.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων ηττήθηκε, πρέπει, ενόψει του σχετικού αιτήματος της καθής, να καταδικαστεί στα έξοδα του, καθώς και στα έξοδα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή ως προδήλως απαράδεκτη.

2) Καταδικάζει τον προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 15 Μαΐου 1997.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

C. W. Bellamy